

Kommunikationsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av körkortslagen

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av körkortslagen (RP 11/2026 rd): Ärendet har remitterats till kommunikationsutskottet för betänkande.

Motioner

I samband med propositionen har utskottet behandlat följande motioner:

- åtgärdsmotion AM 46/2025 rd Timo Vornanen tv Åtgärdsmotion om att gradera körkortskategori B i effektklasser
- åtgärdsmotion AM 56/2025 rd Susanne Päivärinta saml m.fl. Åtgärdsmotion om att förebygga dödsfall i trafiken bland unga förare genom att begränsa maximihastigheten till 80 km/h under första året och fästa en särskild symbol på deras bilar
- åtgärdsmotion AM 59/2025 rd Timo Vornanen tv m.fl. Åtgärdsmotion om att förhindra missbruk i samband med beviljande av körkort.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- specialsakkunnig Monika Mutanen, kommunikationsministeriet
- konsultativ tjänsteman Saara Louko, kommunikationsministeriet
- lagstiftningsråd Perttu Wasenius, justitieministeriet
- polisinspektör Jari Pajunen, inrikesministeriet
- jurist Jenni Saukkola, barnombudsmannens byrå
- ledande sakkunnig Marjo Immonen, Transport- och kommunikationsverket
- överingenjör Timo Repo, Utbildningsstyrelsen
- polisinspektör Tuomo Katajisto, Polisstyrelsen
- verkställande direktör Pasi Anteroinen, Trafikskyddet
- verkställande direktör Hannu Pellikka, Ajovarma Oy
- direktör för samhällskontakter Pia Henriksson, CAP-Group Ab
- Head of IT operations Roni Pekkala, CAP-Group Ab
- styrelseordförande Jarmo Jokilampi, Nokian ajoharjoitteluratasäätiö
- påverkanschef Minja Timperi, Ungdomssektorn rf
- trafiksäkerhetsdirektör Kalle Parkkari, Institutet för olycksinformation
- ordförande Timo Suominen, Finlands Bilskoleförbund rf

Betänkande KoUB 5/2026 rd

- vice ordförande Marja-Liisa Huuskonen, Finlands Trafikmedicinska Förening ry
- sakkunnig inom socialpolitik och inkludering Iris Hynönen, Finlands Gymnasistförbund rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Automobilförbundet rf
- Liikenneturvallisuuden erityisasiantuntijat ry
- Finlands Transport och Logistik SKAL rf.

PROPOSITIONEN OCH MOTIONERNA

Propositionen

I propositionen föreslås det att körkortslagen ändras. Propositionens huvudsakliga syfte är att främja trafiksäkerheten i synnerhet bland unga.

Det föreslås att det förfarande med dispens för 17-åringar som möjliggör avvikelse från kravet på minimiålder för körkortstillstånd och körkort för kategori B ändras genom att villkoren för beviljande av dispens preciseras på ett övergripande sätt. Om dispensen inte medförs vid körning, ska föraren kunna påföras en avgift för trafikförseelse.

Förarutbildningen ska kompletteras genom att kraven på den säkerhetsinriktade utbildning i riskidentifiering som krävs av den som avlägger körkort för kategori B ökas och utbildningstiden blir längre. Enligt förslaget ska utbildningen i fortsättningen vara tolv timmar lång. Dessutom förtydligas bestämmelsen om den körundervisning inom utbildningen i riskidentifiering som genomförs med simulator så att den körundervisning som får ske med simulator begränsas till högst hälften av körundervisningen.

Det föreslås även att minderårigas körrätt för kategori B begränsas genom att körning nattetid förbjuds. Enligt förslaget ska körrätten inte vara i kraft nattetid mellan klockan 00 och klockan 05. Begränsningen gäller tills föraren fyller 18 år. Det föreslås att som påföljd för körning i strid med begränsningen, det vill säga förande av fortkaffningsmedel utan behörighet, ska föraren i regel dömas till böter och meddelas körförbud. Bestämmelser om förande av fortkaffningsmedel utan behörighet finns i strafflagen.

Med tanke på övervakningen av begränsningen föreslås det att en minderårig förare ska använda ett märke som fästs på bilen och som anger att föraren är minderårig. Som påföljd för försummelse av skyldigheten kan en avgift för trafikförseelse påföras.

Det föreslås dessutom att det till lagen fogas bestämmelser om en ny administrativ påföljd för den som gjort sig skyldig till fusk vid teoriprovet för förarexamen. Om en person som avlägger provet gjort sig skyldig till fusk kan Transport- och kommunikationsverket meddela ett förbud på sex månader att delta i teoriprovet.

Kravet på utbildning i anslutning till körförbud för nya förare utvidgas enligt förslaget till att utöver förare som meddelats körförbud avseende körkortskategorierna för motorcykel och

Betänkande KoUB 5/2026 rd

personbil också gälla förare som meddelats körförbud avseende körkortskategorierna för moped, lätt fyrhjuling och traktor. Kravet föreslås även gälla förare som meddelats temporärt körförbud avseende nämnda körkortskategorier.

Enligt propositionen ska skyldigheten att återlämna ett körkort som inte längre är giltigt slopas, och det föreslås att det ska vara möjligt att visa upp vissa av Transport- och kommunikationsverkets tillstånd elektroniskt.

Lagen föreslås bli preciserad så att temporärt körförbud inte ska utgöra något hinder för att avlägga förarexamen, om polisen har ålagt personen att avlägga ett nytt körprov.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 29 maj 2026. Bestämmelserna i dess 35 § 2 mom. ska dock träda i kraft först den 1 oktober 2026.

Åtgärdsmotionerna

AM 46/2025 rd Åtgärdsmotion om att gradera körkortskategori B i effektklasser

Enligt åtgärdsmotion AM 46/2025 rd har den långvariga positiva utvecklingen av säkerheten inom vägtrafiken i Finland avtagit och det har framkommit vissa ihållande särskilda problem. En av dessa utmaningar är trafiksäkerheten bland unga förare. Här har det inte skett förbättringar i samma takt som bland den övriga befolkningen. Det här kräver att dagens säkerhetsåtgärder ses över och att man överväger nya förebyggande metoder uttryckligen mot riskerna bland nyblivna bilister.

Alla olyckor kan inte förebyggas, men enligt åtgärdsmotionen kan man effektivt motverka problem genom att införa en graderad modell för B-körkort för unga förare. I motionen föreslås det därför att regeringen vidtar åtgärder för att gradera körkortskategori B i effektklasser, med särskild hänsyn till unga förare.

AM 56/2025 rd Åtgärdsmotion om att förebygga dödsfall i trafiken bland unga förare genom att begränsa maximihastigheten till 80 km/h under första året och fästa en särskild symbol på deras bilar

I åtgärdsmotion AM 56/2025 rd sägs det att olycksstatistiken för unga förare är alarmerande. I trafiken dör nästan 40 unga per år. Trots att antalet dödsfall i trafiken har minskat i alla åldersgrupper är de unga fortfarande överrepresenterade. Under de senaste tre åren har nästan var tredje person som dött eller skadats i vägtrafiken hört till åldersgruppen 15—24 år. Den här åldersgruppen utgör ändå bara omkring 11 procent av befolkningen. För unga förare är dödsrisken rentav tre gånger så stor som för hela befolkningen.

Därför föreslår motionären att regeringen vidtar åtgärder för att ändra körkortslagen så att den särskilda symbolen för förare som fått körkort gäller i ett år från det att körkortet beviljades och att den innebär att föraren får köra högst 80 kilometer i timmen.

Betänkande KoUB 5/2026 rd

AM 59/2025 rd Åtgärdsmotion om att förhindra oegentligheter i samband med beviljande av körkort

Enligt åtgärdsmotion AM 59/2025 rd är den bärande principen för det finländska körkortssystemet att säkerställa att varje förare har tillräckliga kunskaper och färdigheter för att kunna röra sig tryggt i vägtrafiken. Systemets trovärdighet bygger på förtroendet för att den som fått körkortet bevisligen behärskar hanteringen av fordonet och förstår trafikreglerna samt betydelsen av att förutse farliga situationer. Den senaste tidens observationer, uppgifter i medierna och intervjuer med körlärare har väckt oro över farliga och orättvisa luckor i körrättssystemet.

Det har visat sig att det är möjligt att fuska i teoriprovet, vilket uppenbart äventyrar inte bara förarens utan också alla andra vägtrafikanter säkerhet. Enligt motionen ökar systemets sårbarhet ytterligare av förfarandet för byte av körkort, där körkort från länder utanför Europeiska unionen kan bytas ut mot ett finländskt körkort utan att förarens faktiska körskicklighet eller teoretiska kompetens testas i tillräcklig omfattning.

Enligt motionen kräver situationen omedelbara korrigerande åtgärder: tillsynen över teoriprovet, förfarandet för byte av utländska körkort och metoderna för att sätta stopp för fusk måste ses över utan dröjsmål. Motionären föreslår att regeringen vidtar åtgärder för att förbättra trafiksäkerheten genom att förhindra oegentligheter i samband med att man får körkort.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

(1) Även om trafiksäkerheten har utvecklats i en positiv riktning kräver uppnåendet av de trafiksäkerhetsmål som satts upp för 2050 ytterligare åtgärder, så att antalet skadade och omkomna i vägtrafiken fortsätter att minska, står det i propositionen. Ytterligare åtgärder bör särskilt inriktas på unga förare, eftersom de är överrepresenterade i olycksstatistiken för vägtrafiken. När granskningen begränsas till nattetid kl. 00—05 har däremot olyckorna bland 17-åringar ökat. Under nattetid är ökningen av personbilsolyckor betydligt större än minskningen av moped- och motorcykelolyckor.

(2) De lösningar som valts i propositionen utgår från att det genom förarutbildning är möjligt att förebygga vissa olyckor som beror på förarfel. Utskottet anser att syftena med propositionen är välkomna och att de måste främjas, även om ändringarna i viss mån kan försvåra situationen för vissa unga. Enligt propositionen ska minderåriga förare fortfarande utan begränsningar kunna framföra andra fordon än sådana som kräver körrätt för kategori B.

Utbildning i upptäckande av risker

(3) I propositionen föreslås det att 35 § 2 mom. i körkortslagen ändras så att högst hälften av den körundervisning som ingår i utbildningen i riskidentifiering får ske med simulator. I praktiken

Betänkande KoUB 5/2026 rd

innebär detta 2,5 körtimmar. För närvarande kan 3,5 timmar av den körundervisning som ingår i utbildningen i riskidentifiering ges med simulator.

(4) De sakkunniga som utskottet hörde var av olika åsikt om förslaget. Å ena sidan har det ansetts att simulatorundervisningen är ett effektivt, tryggt och ekologiskt sätt att genomföra riskidentifieringsutbildningen och att begränsa den skulle innebära ett klart steg bakåt i utvecklingen av utbildningen och leda i motsatt riktning jämfört med EU:s nya körkortsdirektiv. Å andra sidan har det ansetts att betydelsen av körning på övningsbanor framhävs särskilt i samband med körkursutbildningen, eftersom den nya föraren då så tidigt som möjligt inser betydelsen av proaktiv säkerhet och utifrån sina erfarenheter förstår hur körningen påverkas av fysikens lagar.

(5) Utfrågade sakkunniga har företrädesvis ansett att ändringen är ett steg i rätt riktning. Enligt Polisstyrelsen är det ändamålsenligt att förlänga riskidentifieringsutbildningen och precisera utbildningens innehåll samt att minimera den del av körutbildningen som genomförs med simulator. Likaså har Trafikskyddet menat att det är bra att högst hälften av den körundervisning som ingår i riskidentifieringsutbildningen härfter kan ges med simulator.

(6) Enligt uppgifter från kommunikationsministeriet väntas trafiksäkerheten öka tack vare den föreslagna begränsningen och därigenom den ökade mängden körundervisning med personbil och den mångsidigare körundervisningen som ingår i utbildningen i riskidentifiering.

Justering av villkoren för beviljande av åldersdispens

(7) I ljuset av det ökade antalet ansökningar och positiva beslut om dispens anses förfarandet med dispens i sin nuvarande form inte vara ändamålsenligt, står det i propositionen. År 2024 översteg antalet 17-åringar som avlade körkort för kategori B för första gången antalet 18-åringar som avlade körkort för samma kategori.

(8) Syftet med preciseringen av villkoren är enligt kommunikationsministeriet att mer exakt säkerställa att åldersdispens söks på grund av att den unga har kontinuerliga och väsentliga behov av att färdas. Målet är också att främja trafiksäkerheten.

Promillegräns

(9) Sakkunniga har föreslagit en lägre promillegräns för nya förare. Det har påpekats att det i Europa numera endast finns fem länder där promillegränsen för nya förare är högre än 0,2. När det nya körkortsdirektivet genomförs nationellt måste man beakta provtiden för nya förare. Den ska vara minst två år.

(10) Enligt uppgifter till utskottet kommer ändringsbehoven att bedömas mer övergripande i den andra fasen av reformen av körkortslagen. Ministeriet inledde den andra fasen, dvs. ett lagstiftningsprojekt för det nationella genomförandet av EU:s nya körkortsdirektiv (totalreform av körkortslagen), i december 2025. I samband med projektet är det också meningen att fastställa en promillegräns för nya förare. Uppdraget att fastställa promillegränsen finns inskrivet i beslutet om lagstiftningsprojektet.

Betänkande KoUB 5/2026 rd

(11) Ministeriet ser det som lämpligt att promillegränsen fastställs i den andra fasen av lagreformen, då man också bland annat ska bedöma hur den direktivenliga provotiden för nya förare ska genomföras nationellt. Fastställandet av promillegränsen kräver omfattande konsekvensbedömningar och sektorsövergripande samarbete, bland annat med justitieministeriet. Utskottet föreslår därför att riksdagen godkänner ett uttalande om att

riksdagen förutsätter att statsrådet vidtar åtgärder för att införa en lägre promillegräns för nya förare.

Retroaktivitet

(12) Regeringen föreslår att minderårigas kör rätt för kategori B begränsas genom ett förbud mot att köra ett fordon som kräver kör rätt för kategori B nattetid mellan klockan 00 och 05 (5 a § och 6 § 3 mom. 4 punkten i lagförslaget). I propositionen föreslås det att begränsningen efter lagens ikraftträdande också ska gälla personer som är 17 år gamla när lagen träder i kraft och som har fått kör rätt för kategori B innan den föreslagna lagen trädde i kraft.

(13) Enligt propositionen ska körning i strid med begränsningen betraktas som förande av forskaffningsmedel utan behörighet. Bestämmelser om straff för förande av forskaffningsmedel utan behörighet finns i 23 kap. 10 § i strafflagen (39/1889).

(14) Enligt justitieministeriets sakkunnigyttrande vore det mer förenligt med förbudet mot retroaktivitet enligt den straffrättsliga legalitetsprincipen att körning nattetid inte skulle leda till ett straffrättsligt straff för förande av forskaffningsmedel utan behörighet när det gäller 17-åringar som hade fått kör rätt för kategori B innan den föreslagna lagen trädde i kraft.

(15) Enligt kommunikationsministeriet bedömdes det ändå vid beredningen att det är motiverat att hänföra begränsningen inte bara till nya kör rätt utan också till tidigare beviljade kör rätt, om innehavaren fortfarande är under 18 år, med avseende på enhetligheten, begränsningens syfte och övervakningen. Övervakningen av efterlevnaden av begränsningen skulle försvåras, om begränsningen inte utsträcks till att gälla även 17-åriga förare som fått kör rätt för kategori B redan tidigare. Om begränsningen inte gäller dem som tidigare fått kör rätt, kommer det i trafiken att finnas både 17-åriga personbilsförare som får köra nattetid och 17-åriga personbilsförare som inte får det.

(16) Enligt propositionen ska förare som har fått kör rätt för kategori B före ikraftträdandet av ändringen men som fortfarande är under 18 år informeras om den kommande begränsningen som också gäller dem.

Åtgärdsmotionerna AM 46/2025 rd, AM 56/2025 rd och AM 59/2025 rd

AM 46/2025 rd. (17) Enligt uppgift bygger de nationella bestämmelserna om körkortskategorier och åldersgränser på EU:s körkortsdirektiv. Om körkortskategori B ska graderas i effektklasser måste körkortsdirektivet ändras, så frågan kan inte avgöras nationellt. Direktivet har nyligen reviderats, i slutet av 2025, så det finns ännu inga planer på att ändra det.

Betänkande KoUB 5/2026 rd

AM 56/2025 rd. (18) I propositionen föreslås en skyldighet att förse minderåriga förarens fordon med märkning (51 a § i lagförslaget). Enligt förslaget ska en minderårig förare märka ett fordon som han eller hon för och som kräver körkort för kategori B med ett märke som anger att föraren är minderårig. Märkningsskyldigheten upphör när föraren fyller 18 år. Syftet är att främja övervakningen av förbudet mot körning nattetid och att påverka unga förarens värderingar och attityder.

(19) Vid beredningen av propositionen bedömdes också ett alternativ där märket även skulle innebära en hastighetsbegränsning. Hastighetsbegränsningen ansågs inte motiverad med tanke på trafiksäkerheten, eftersom den sannolikt skulle leda till oönskat trafikbeteende bland andra förare. Begränsningen skulle till exempel kunna leda till fler farliga omkörningssituationer och andra risksituationer.

AM 59/2025 rd. (20) I propositionen föreslås en ny administrativ påföljd för den som gjort sig skyldig till fusk i teoriprovet för förarexamen. Transport- och kommunikationsverket ska få påföra den som fuskat ett tidsbegränsat förbud på sex månader att delta i provet.

(21) Propositionen innehåller ingen administrativ påföljd för en tolk som varit delaktig i fusket, eftersom detta inte ansågs nödvändigt i det första skedet. Om regleringen visar sig vara bristfällig, kan den ses över i samband med det pågående lagstiftningsprojektet för det nationella genomförandet av det nya körkortsdirektivet.

(22) Utifrån inkommen utredning föreslår utskottet att riksdagen förkastar åtgärdsmotionerna.

DETALJMOTIVERING

Ingressen. Utskottet har ändrat ingressen på grund av att 53 § har ändrats i regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om transportservice och till vissa lagar som har samband med den (RP 19/2026 rd). Utskottet har lämnat betänkande KoUB 4/2026 rd om propositionen. Utskottet ändrar därför ingressen.

53 §. Hur förarexamen är uppbyggd och hur den genomförs. Utskottet ändrar paragrafens ordalydelse i enlighet med ingressen.

54 a §. Fusk vid teoriprovet för förarexamen. Det är bra att närmare bestämma vad som är fusk vid teoriprovet för förarexamen, likaså de följder som fusk kan leda till. Där de olika sätten att fuska beskrivs — utöver att ge svar till någon annan eller be om svar av någon annan — kunde man enligt sakkunniga lägga till att det också räknas som fusk att ta emot svar från någon annan under provet, även om också detta i sig ingår i den oärliga gärningen i syfte att ge en felaktig bild av de egna kunskaperna. Då omfattar definitionen av fusk också de situationer där examinandan och tolken före provet har kommit överens om att fuska.

Enligt uppgifter från kommunikationsministeriet har man i propositionen strävat efter att formulera definitionen av fusk så att den extensivt omfattar de olika formerna av fusk. Ministeriet anser att mottagande av svar från någon annan kan betraktas som någon annan oärlig gärning,

Betänkande KoUB 5/2026 rd

som nämns i definitionen, och vars syfte är att ge en felaktig bild av de egna eller någon annans kunskaper. Utskottet anser således att formuleringen i lagförslaget inte behöver preciseras, eftersom den redan täcker in fusket enligt beskrivningen ovan.

97 §. Åldersdispens. Enligt den föreslagna 97 § 2 mom. 5 punkten kan åldersdispens beviljas om den minderåriga som står under vårdnad varken har eller har haft körförbud eller temporärt körförbud.

Polisstyrelsen har i sitt sakkunnigytrande föreslagit att bestämmelsen preciseras så att ett temporärt körförbud som har meddelats i enlighet med 72 § 5 mom. inte utgör hinder för åldersdispens, med undantag för de fall där villkorligt körförbud har meddelats. Enligt Polisstyrelsen utgör det temporära körförbudet som då konstaterats vara ogrundat inget hinder för åldersdispens, medan ett temporärt körförbud som lett till villkorligt körförbud blir ett hinder för åldersdispens.

Enligt kommunikationsministeriet gjordes en delvis liknande precisering utifrån Polisstyrelsens yttrande också i 37 § om körförbudsutbildning efter remissbehandlingen. Utskottet har fogat ett nytt 3 mom. om detta till paragrafen.

Ikraftträdandebestämmelsen. Enligt uppgifter till kommunikationsministeriet kan det ta några månader efter det föreslagna ikraftträdandet innan märken som anger att föraren är minderårig kommer ut på marknaden. Därför har ministeriet föreslagit att ikraftträdandet av bestämmelsen om märken (51 a §) skjuts upp till hösten. Det nya ikraftträdandedatumet kunde vara den 1 oktober 2026, då också ändringarna i riskidentifieringsutbildningen föreslås träda i kraft.

Följaktligen ändrar utskottet ikraftträdandebestämmelsen och förtydligar övergångsbestämmelsen om märkning. Den föreslagna tidpunkten för ikraftträdandet av bestämmelserna om förbud mot körning nattetid (5 a § och 6 § 3 mom. 4 punkten) förblir oförändrad.

Ändringarna i fråga om riskidentifieringsutbildningen träder i kraft den 1 oktober 2026. Avsikten är att utbildning enligt de nya utbildningskraven ska vara en förutsättning för deltagande i förarexamen från och med den dagen.

Under den övergångsperiod på flera månader som föregår ikraftträdandet av ändringarna ska de som inlett utbildningen i riskidentifiering ha möjlighet att slutföra utbildningen med det innehåll och de timkrav som anges i den gällande lagen och föreskriften samt att avlägga körprov, står det i propositionen.

Om utbildningen i riskidentifiering inte har slutförts när ändringarna träder i kraft, ska utbildningen slutföras så att de nya utbildningskraven uppfylls. En pågående utbildning i riskidentifiering enligt de gamla kraven kan då ersätta en del av den utbildning i riskidentifiering som uppfyller de nya kraven. Den återstående delen av den förnyade, mer omfattande utbildningen ska då avklaras.

Betänkande KoUB 5/2026 rd

FÖRSLAG TILL BESLUT

Kommunikationsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 11/2026 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Riksdagen förkastar åtgärdsmotionerna AM 26/2025 rd, AM 56/2025 rd och AM 59/2025 rd.

Riksdagen godkänner ett uttalande. (Utskottets förslag till uttalande)

Utskottets ändringsförslag

Lag

om ändring av körkortslagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i körkortslagen (386/2011) 25 § 2 mom., sådant det lyder i lag 938/2018, *ändras* 6 § 3 mom. 3 punkten, 26 § 1 mom., 32 § 1 mom., 35 § 2 mom., 37 § 1 och 2 mom., 53 §, 54 § 2 mom., 65 § 2 mom., 93 §, rubriken för 95 §, 95 § 1 mom. och 97 §,

av dem 26 § 1 mom., 35 § 2 mom., 37 § 1 och 2 mom., ~~53 §~~ och 97 § sådana de lyder i lag 938/2018, 32 § 1 mom. sådant det lyder i lag 15/2019, 53 § sådan den lyder i lagarna 938/2018 och /, 54 § 2 mom. sådant det lyder i lag 387/2018, 65 § 2 mom. sådant det lyder i lag 70/2025, 93 § sådan den lyder i lagarna 999/2016, 734/2018 och 465/2025, samt rubriken för 95 § och 95 § 1 mom. sådana de lyder i lag 1510/2019, samt

fogas till lagen en ny 5 a §, till 6 § 3 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lag 563/2020, en ny 4 punkt samt till lagen nya 51 a och 54 a § som följer:

5 a §

Minderåriga förares körrätt för kategori B

För personer under 18 år är körrätten för kategori B inte i kraft mellan klockan 00 och klockan 05. Bestämmelser om straff för förande av fortkaffningsmedel utan behörighet finns i 23 kap. 10 § i strafflagen (39/1889).

Betänkande KoUB 5/2026 rd

6 §

Körrätt

För körrätt gäller dessutom följande begränsningar:

---

3) körrätt för framförande av ett fordon i kategori C eller D i andra syften än de som nämns i 5 § 4 mom. finns inte förrän ålderskraven i övrigt är uppfyllda,

4) körrätt för framförande av ett fordon i kategori B under den tid som avses i 5 a § finns inte förrän ålderskravet enligt 5 § 1 mom. 5 punkten är uppfyllt.

---

26 §

Utlämnande av körkort

Körkortet sänds till sökanden per post. Transport- och kommunikationsverket lämnar ut körkortet, om det inte kan skickas per post på grund av att myndigheten måste få sökandens gamla körkort eller av någon annan orsak som hänför sig till dokumentssäkerhet eller till utförande av någon uppgift enligt denna lag. Om ett körkort skickas per post till en person som har ett tidigare körkort, ska personen förstöra det tidigare körkortet i enlighet med de anvisningar som bifogats postförsändelsen. Närmare bestämmelser om hinder för att sända körkort per post, förfarandet vid postning och andra krav på postningen får utfärdas genom förordning av statsrådet.

---

32 §

Skyldighet att medföra och visa upp körkort och andra tillstånd eller intyg

Körkort, temporärt körkort, tillfälligt körkort, internationellt körkort, undervisningstillstånd, övningstillstånd för motorcykel, förarbevis för moped utfärdat i någon annan EU- eller EES-stat än Finland, trafiklärartillstånd, tillstånd för undervisningspraktik, i 97 § avsedd åldersdispens och intyg över förarexamen ska medföras vid körning och på anmodan visas upp för en polisman, eller för en tullman eller gränsbevakningsman som fullgör tjänsteåligganden som hänför sig till trafikövervakning. Undervisningstillstånd, övningstillstånd för motorcykel, åldersdispens och trafiklärartillstånd får också visas upp elektroniskt.

---

35 §

Utbildningskrav för körkort i grupp 1

En person som avlägger körkort för bil i kategori B ska före förarexamen få utbildning som förbättrar personens färdigheter att köra under svåra förhållanden och även i övrigt stöder en

Betänkande KoUB 5/2026 rd

säker och ansvarsfull körstil som följer reglerna. Utbildningen ska särskilt stärka färdigheterna att upptäcka och undvika farliga situationer och faktorer som kan öka olycksrisken genom att de försämrar förarens körförmåga. Utbildningen ska innefatta undervisning om identifiering av risker och om trafiksituationer som hänför sig till förarens riskbeteende samt om särdragen vid körning i mörker och halt väglag. Körundervisningen i halt väglag kan också ordnas som prov på och träning av körning på övningsbana eller något annat motsvarande område som inte används för allmän trafik. Utbildningen ska ta tolv timmar och innefatta teoriundervisning och körundervisning. Av körundervisningen får högst hälften ske med simulator.

---

37 §

Utbildning i anslutning till körförbud för nya förare samt återlämnande av körkort efter körförbud

Om en förare meddelas körförbud för trafikbrott eller återkommande trafikförseelser eller meddelas temporärt körförbud under två år från det att den första körrätten för körkortskategori AM, T eller B erhöles, är ett villkor för att körkortet ska återlämnas efter att körförbudet upphört att föraren har fått efterutbildning om riskbeteende och dess inverkan på trafiksäkerheten. Bestämmelsen tillämpas också på en sådan innehavare av körrätt för motorcykel som inte har körrätt för bil, under två år efter erhållandet av den första körrätten för motorcykel. Om de övervakningstider som avses i detta moment överlappar varandra eller följer på varandra utan avbrott, betraktas övervakningstiderna som en enda övervakningsperiod.

För att körkortet ska återlämnas efter ett sådant körförbud som avses i 1 mom. eller ett temporärt körförbud krävs det att den som meddelats körförbud visar upp ett intyg över att han eller hon fått den utbildning som avses i det momentet. Utbildningen ska genomgås efter varje körförbud eller temporärt körförbud enligt det momentet. Utbildningen behöver inte genomgås och intyg behöver inte visas upp, om polisen har fattat beslut om att ett temporärt körförbud som meddelats på grund av ett brott eller en förseelse som körrättsinnehavaren misstänks ha begått ska upphöra i enlighet med 72 § 5 mom.

---

4 kap.

Förarutbildning

51 a §

Märke som anger att föraren är minderårig

Förare under 18 år som framför ett fordon som kräver körrätt för kategori B ska förse fordonet med ett märke som fästs på en synlig plats på fordonets bakre del.

Närmare bestämmelser om märkets storlek och utformning utfärdas genom förordning av statsrådet.

Betänkande KoUB 5/2026 rd

53 §

Hur förarexamen är uppbyggd och hur den genomförs

I förarexamen ingår ett teoriprov och ett körprov. Körprovet kan innefatta ett särskilt manöverprov. I körprovet för körkort för moped ingår enbart ett manöverprov. För kategori T avläggs endast teoriprov. I en examen som avläggs för att höja körkortskategorin för motorcykel i fall som avses i 35 § 4 mom. eller för att erhålla körkort för sådana fordonskombinationer i kategori B som avses i 7 § 5 mom. avläggs endast körprov. Den som deltar i ett prov som ingår i förarexamen ska styrka sin identitet innan provet inleds och vid behov också under provet.

För att få avlägga körprovet ska examinandan ha avlagt teoriprovet för motsvarande körkortskategori och i kategori AM för motsvarande fordonskategori. Teoriprovet ska avläggas med hjälp av Transport- och kommunikationsverkets material, utan hjälpmedel eller anteckningar. När teoriprovet avläggs får endast sådana nödvändiga föremål, redskap och klädesplagg som hälsotillstånd eller religiös övertygelse förutsätter föras in i provlokalen.

Det fordon som används för körprovet ska uppfylla de krav som gäller i examenskategorierna och det ska vid behov vara utrustat med en sådan pedal för förarprovaren som påverkar fordonets färd broms. Examinanden ska tillhandahålla ett sådant fordon som behövs för körprovet. Under provet betraktas examinandan som förare.

Bestämmelser om körprovets längd samt mottagandet av körprov och undantag från kravet på pedal utfärdas genom förordning av statsrådet. Närmare bestämmelser om teoriprov, examensfordon och andra krav på förarexamen får utfärdas genom förordning av statsrådet. Transport- och kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om innehållet i teoriprov, körprov och manöverprov och om de praktiska arrangemangen vid proven.

54 §

Förutsättningar för att delta i förarexamen

Körkortstillstånd enligt 1 mom. 1 punkten krävs inte och körförbud som meddelats tills vidare eller temporärt körförbud utgör inte något hinder för att avlägga examen, om polisen har ålagt personen att avlägga nytt körprov. Om en person har meddelats körförbud tills vidare på den grunden att personen inte längre uppfyller de medicinska kraven för körkortstillstånd, utgör körförbudet inte heller hinder för avläggande av examen för att återfå körkorten, om en läkare förutsätter eller rekommenderar det enligt ett läkarutlåtande som visas upp.

---

54 a §

Fusk vid teoriprovet för förarexamen

Som fusk vid teoriprovet för förarexamen enligt 53 § betraktas att använda hjälpmedel eller anteckningar under provet, avlägga provet för någon annans räkning, ge svar till någon annan eller be om svar av någon annan under provet samt all slags kopiering eller inspelning av provet eller delar av det samt en sådan annan oärlig gärning eller underlåtelse som har som syfte att ge en

Betänkande KoUB 5/2026 rd

felaktig bild av de egna eller någon annans kunskaper, såsom. Som fusk betraktas också försök eller förberedelse till en sådan gärning.

Om en person som deltar i teoriprovet handlar svikligt, ska förarexamensmottagaren avbryta den personens prov och underkänna provprestationen. Förarexamensmottagaren ska göra en anmälan till Transport- och kommunikationsverket om fusk som upptäckts och de åtgärder som vidtagits med anledning av det. Om fusk upptäcks efter provprestationen, underkänns provprestationen av Transport- och kommunikationsverket.

Transport- och kommunikationsverket kan meddela den som har gjort sig skyldig till fusk vid teoriprovet för förarexamen ett tidsbundet förbud på sex månader att delta i provet. Tiden räknas från den dag då den verksamhet som är att betrakta som fusk konstaterades. Transport- och kommunikationsverkets beslut om ett tidsbundet förbud är verkställbart även om beslutet inte har vunnit laga kraft.

Transport- och kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om de praktiska åtgärder som behövs för att förhindra fusk före och under provsituationen.

65 §

Körförbud på grundval av återkommande förseelser

En innehavare av körkort för bil ska trots 1 mom. meddelas körförbud, om innehavaren under de två år som följer på det att denne fick den första körrätten för bil, gör sig skyldig till en gärning enligt 1 mom. tre gånger inom två år eller två gånger inom ett år. Detsamma gäller också sådana innehavare av körkort för motorcykel som inte har körkort för bil, i två år efter det att körrätten för motorcykel började.

---

93 §

Körkortsförseelse

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot

- 1) sådana villkor och begränsningar i körkort och körkortstillstånd som avses i 16 §,
  - 2) bestämmelsen i 75 § om skyldighet att överlämna körkortet, eller
  - 3) bestämmelsen i 33 § om att låta någon annan köra ett fordon,
- ska för *körkortsförseelse* dömas till böter.

En förare av ett fordon som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot

- 1) skyldigheten enligt 32 § att medföra handlingar vid körning kan påföras en avgift för trafikförseelse på 40 euro,
- 2) skyldigheten enligt 51 a § att förse ett fordon som förs av en minderårig förare med ett märke kan påföras en avgift för trafikförseelse på 100 euro.

Bestämmelser om påförande och delgivning av avgift för trafikförseelse finns i vägtrafiklagen. Bestämmelser om verkställigheten av avgift för trafikförseelse finns i lagen om verkställighet av böter (672/2002).

Betänkande KoUB 5/2026 rd

95 §

Begäran om omprövning och ändringsökande

Omprövning av beslut som en föreexaminationsmottagare meddelat i samband med skötseln av uppgifter som föreskrivs i denna lag och av beslut som Transport- och kommunikationsverket har meddelat med stöd av 54 a § får begäras hos Transport- och kommunikationsverket. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen (434/2003).

---

97 §

Åldersdispens

Med avvikelse från 5 § 1 mom. 5 punkten är minimiåldern för körkort för kategori B 17 år, om Transport- och kommunikationsverket utifrån en bedömning av särskilda skäl har beviljat dispens för avläggande av körkort för kategori B (*åldersdispens*). Åldersdispens kan sökas tidigast fyra månader innan den som ansöker om körkort fyller 17 år.

Beviljande av åldersdispens förutsätter

1) att den minderåriges vårdnadshavare ansöker om dispens för den minderårige som står under vårdnadshavarens vårdnad,

2) att vårdnadshavaren i ansökan har försäkrat att det finns ett regelbundet behov för den som står under vårdnad att minst fyra gånger i veckan färdas en sträcka som överskrider 7 kilometer gående i en riktning och att det inte finns tillgängliga kollektivtrafikförbindelser för att kunna färdas eller att resan med kollektivtrafik tar minst 1 timme 30 minuter i en riktning,

3) det till ansökan har fogats något av följande för att påvisa behovet av att färdas för den minderåriga som står under vårdnad:

a) närvarointyg för den minderåriga som står under vårdnad från utbildningsanordnaren över studier på andra stadiet,

b) intyg från utbildningsanordnaren över utbildning som ordnas på en arbetsplats som ingår i yrkesstudier för den minderåriga som står under vårdnad,

c) arbetsavtal om anställning för viss tid som varar minst två månader eller anställning som gäller tills vidare för den minderåriga som står under vårdnad,

d) intyg från ett grenförbund över målinriktad träning för den minderåriga som står under vårdnad,

e) intyg från utbildningsanordnaren över pågående grundläggande konststudier för den minderåriga som står under vårdnad,

f) läkarintyg över hälsotillståndet för den minderåriga som står under vårdnad, om hälsoskäl försvårar eller hindrar denne från att färdas,

4) den minderåriga som står under vårdnad är minst 16 år och 9 månader,

5) den minderåriga som står under vårdnad varken har eller har haft körförbud eller temporärt körförbud.

Med avvikelse från 2 mom. 5 punkten får åldersdispens beviljas om polisen har fattat beslut om att ett temporärt körförbud ska upphöra i enlighet med 72 § 5 mom., med undantag av de fall där villkorligt körförbud har meddelats. (Nytt)

Betänkande KoUB 5/2026 rd

Denna lag träder i kraft den 20 .
Bestämmelserna i 35 § 2 mom. och 51 a § i denna lag träder dock i kraft först den 1 oktober 2026.

Vad som i 5 a § föreskrivs om begränsning av minderåriga förarens körrätt för kategori B gäller även personer som vid ikraftträdandet av denna lag är 17 år och har fått körrätt för kategori B innan denna lag träder i kraft

- 1) med stöd av dispens som beviljats av Transport- och kommunikationsverket, eller
- 2) på den grunden att de genomgår yrkesinriktad förarutbildning i vilken det ingår att avlägga körrätt för lastbil eller buss.

Vad som i 51 a § 1 mom. föreskrivs om märkning av fordon som förs av en minderårig förare gäller även de personer som avses i 2 mom. i denna paragraf och som vid ikraftträdandet av 51 a § är 17 år och har fått körrätt för kategori B före ikraftträdandet av 51 a §.

På ansökningar om dispens som är anhängiga före ikraftträdandet av denna lag tillämpas den 97 § som gällde vid ikraftträdandet.

Vid sökande av ändring i ett dispensbeslut som meddelats med stöd av den 97 § som gällde vid ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Utskottets förslag till uttalande

1. *Riksdagen förutsätter att statsrådet vidtar åtgärder för att införa en lägre promillegräns för nya förare.*

Helsingfors 21.4.2026

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Jouni Ovaska cent
vice ordförande Timo Furuholm vänst
medlem Marko Asell sd
medlem Heikki Autto saml
medlem Seppo Eskelinen sd
medlem Atte Harjanne gröna
medlem Petri Huru saf
medlem Marko Kilpi saml
medlem Sheikki Laakso saf
medlem Mats Löfström sv
medlem Jani Mäkelä saf
medlem Martin Paasi saml
medlem Pinja Perholehto sd
ersättare Vesa Kallio cent.

Betänkande KoUB 5/2026 rd

Sekreterare var

utskottsråd Mika Boedeker.